

Die Noël Stories

Tannie Cyrilla se
Kersfees Mandjie

Weereens word die ware gees van Kersfees voorgestel as iets huisliks en eenvoudig in hierdie verhaal van die Kanadese skrywer van Anne van Green Gables. Dit was die eerste keer gepubliseer in 1903 in 'Young People' tydskrif, hierdie storie handel oor snobistiese klein Lucy Rose, 'n plattelandse meisie wat stylvol en gesofistikeerd wil wees.

Sy was skaam vir haar, vat nie nonsens tannie Cyrilla en sy was skaam vir die mandjie vol tuisgemaakte lekkernye wat tannie Cyrilla op 'n besoek aan hul familie sou bring.

Wanneer die trein vas gesneeu word, word selfs die gewondes en wanhopige onder die reisigers nuwe hoop en inspirasie gegee deur die vriendelikheid van 'n vreemdeling.

Eendag Lank Gelede

Toe Lucy Rose vir tant Cyrilla ontmoet het terwyl sy by die trappe af geloop het, was tant Cyrilla ietwat asemloos van haar opdraand na die tuinkamer, sy het 'n groot, plat bedekte mandjie wat oor haar plomp arm gehang het, Lucy Rose het 'n bietjie gesug van wanhoop.

Lucy Rose het vir 'n paar jaar haar dapper bes gedoen - om die waarheid te sê vandat sy haar hare opgesit het en haar rompe verleng het - om tant Cyrilla uit die gewoonte te kry om daardie mandjie saam met haar te dra elke keer as sy Pembroke toe gaan; maar tant Cyrilla het steeds daarop aangedring om dit saam te neem, en het net gelag vir wat sy Lucy Rose se "flink idees genoem het".

Lucy Rose het 'n aaklige, spookagtige idee gehad dat dit 'n gewoonte was vir haar tante om altyd die groot mandjie, vol van die platteland se goedjies te pak en dit saam met haar te vat wanneer sy vir Edward en Geraldine gaan kuier het.

Geraldine was so stylvol, en sou dalk dink dit was vreemd; en dan het tant Cyrilla die maantjie altyd op haar arm gedra en koekies en appels en melasse daaruit gegee vir elke kind wat sy teë gekom het en, net so dikwels, vir ouer mense ook. Lucy Rose het, toe sy saam met tant Cyrilla dorp toe gegaan het, het sy altyd sleg gevoel hieroor – wat alles bewys dat Lucy nog baie jonk was en baie gehad het om in hierdie wêreld te leer.

Daardie lastige bekommernis oor wat Geraldine sou dink het haar senuweeagtig gemaak en in hierdie geval moet sy 'n teëspraak maak.

“Nou, tannie Cyrilla,” het sy gepleit, “jy gaan beslis nie hierdie keer daardie snaakse ou mandjie Pembroke toe vat nie – Kersdag en al.”

“Ja natuurlik gaan ek,” het tant Cyrilla vinnig terug geantwoord terwyl sy die mandjie op die tafel neer sit en voortgaan om dit uit te stof. “Ek het nooit vir Edward en Geraldine gaan sien vandat hulle getroud is nie, dat ek nie vir hulle 'n mandjie goeie goed saam geneem het nie, en ek gaan nie nou ophou nie.

Wat dit betref dat dit Kersfees is, dis die grootste rede. Edward is altyd baie bly om van die ou plaashuis goedjies te kry. Hy sê hulle het die stadskook heeltewel holklinkend geslaan, en so doen hulle.”

"Maar dit is so landelik," het tant Cyrilla ferm gesê," en net so is jy. En wat meer is, ek sien nie dat dit iets is om oor skaam te wees nie. Jy het 'n bietjie dom trots oor jou, Lucy Rose. Jy sal dit mettertyd uitgroeï, maar nou gee dit vir jou baie moeilikheid.”

“Die mandjie is baie moeilikheid,” het Lucy Rose dwars gesê. “Jy verloor dit altyd of is bang jy sal dit verloor. En dit lyk so snaaks om deur die strate te loop met daardie groot, bultige mandjie wat aan jou arm hang.”

“Ek is nie eers ’n klein bietjie bekommerd oor my voorkoms nie,”
het tant Cyrilla kalm terug gesê. “Wat dit betref dat dit
moeilikheid is, wel, miskien is dit, maar ek het dit, en ander mense
het die plesier daarvan. Edward en Geraldine het dit nie nodig nie
- ek weet dit - maar daar kan diegene wees wat dit wel nodig sal
hê. En as dit jou gevoelens seermaak om 'langs aan 'n landelike ou
dame met 'n landgemaakte mandjie te loop, wel, dan kan jy net
agter my loop.

Tannie Cyrilla het geknik en mooi geglimlag, vir Lucy Rose, hoewel
sy stil by haar eie opinie gehou het, moes Lucy Rose ook glimlag.

“Nou, laat ek sien,” het tant Cyrilla reflektief gesê en het met die punt van haar mollige, kuiltjie vinger op die sneeu wit kombuis tafel getik, “wat sal ek vat?”

Daardie groot vrugtekoek – Edward hou van my vrugtekoek; en daardie gekookte tong. Daardie drie maalvleis pasteie ook, hulle sou bederf wees voor ons terugkom of jou oom sal homself siek maak deur hulle te eet – maalvleis pasteie is sy boesemsonde.

En daardie klein klipbotteltjie vol room – Geraldine kan enige room gebruik, maar ek het nog nie gesien hoe sy neerkyk op regte goeie boereroom nie, Lucy Rose; en nog 'n bottel van my framboos asyn. Daai bord jelliekoekies en oliebole sal die kinders behaag en die leë magies vol maak, en jy kan vir my daai boks lekkergoed uit die spens bring, en daai gestreepte sakkie suig stokkies wat jou oom gisteraand huis toe gebring het.

En appels, natuurlik – drie of vier dosyn van daardie goeie eetgoed – en 'n klein potjie van my groen pruim konfyt – Edward sal daarvan hou. En 'n paar toebroodjies en pondkoek vir 'n versnapering vir onself.

Nou, ek dink dit sal genoeg wees van al die eetgoed. Die geskenke vir die kinders kan bo op gaan.

Daar is 'n pop vir Daisy en klein bootjie wat jou oom vir Ray gemaak het en 'n geknipte kant sakdoek vir die tweeling, en die hekel kap vir die baba. Nou, is dit al?"

“Daar is 'n koue gebraaide hoender in die spens,” het Lucy Rose boosaardig gesê, “en die vark wat oom Leo dood gemaak het, hang op die stoep. Kon jy hulle nie ook insit nie?”

Tannie Cyrilla het breed geglimlag. “Wel, ek dink ons sal die vark met gerus los; maar aangesien jy my daaraan herinner het, kan die hoender net sowel ingaan. Ek kan plek maak.”

Lucy Rose, ten spyte van haar vooroordele, het gehelp met die inpak en, omdat sy nie verniet onder tant Cyrilla se oog opgelei is nie, het sy ook baie goed gedoen, met baie slim ruimtebesparing.

Maar toe tant Cyrilla as 'n afronding 'n groot ruiker met pienk en wit sewejaartjies ingesit het, en die bultende deksels met 'n ferm hand vasgebind het, het Lucy Rose oor die mandjie gestaan en wraaksugtig gefluister:

“Eendag gaan ek hierdie mandjie verbrand – wanneer ek genoeg moed kry. Dan sal daar 'n einde wees om dit oral rond te dra waar ookal ons gaan soos 'n – soos 'n ou markvrou.”

Oom Leopold kom toe in, kopskudend twyfelagtig. Hy was nie van plan om Kersfees saam met Edward en Geraldine deur te bring nie, en miskien het die vooruitsig om sy Kersete alleen te moet kook en eet hom pessimisties gemaak. "Ek glo nie julle mense sal môre by Pembroke uitkom nie," het hy wys gesê.

"Daar is 'n storm oppad."

Tannie Cyrilla het haar nie hieroor bekommer nie. Sy het geglo dat sake van hierdie soort vooraf bepaal is, en sy het rustig geslaap. Maar Lucy Rose het drie keer in die nag opgestaan om te kyk of daar 'n storm oppad was, en toe sy wel geslaap het, het sy verskriklike nagmerries gehad om deur verblindende sneeustorms te worstel en tannie Cyrilla se Kersfees mandjie saam met haar te sleep.

Dit het nie vroeg oggend gesneeu nie, en oom Leopold het vir tannie Cyrilla en Lucy Rose en die mandjie na die stasie gery, vier myl daarvandaan. Toe hulle daar aankom, was die lug dik van vlieënde vlokkes.

Die stasiemeester het hul kaartjies met 'n nors gesig aan hulle verkoop. "As daar nog sneeu kom, kan die treine net sowel Kersfees hou," het hy gesê. "Daar was al soveel sneeu dat die verkeer die helfte van die tyd geblokkeer is, en nou is daar geen plek om die sneeu op te grawe nie."

Tannie Cyrilla het gesê dat as die trein betyds is vir Kersfees en hulle betyds by Pembroke aankom, sou hulle daar uit kom; en sy het haar mandjie oop gemaak en vir die stasiemeester en drie klein seuntjies elk 'n appel gegee.

"Dis die begin," het Lucy Rose by haarself gekreun.

Toe hulle trein aankom, het tant Cyrilla haar op een sitplek en haar mandjie in 'n ander gevestig en stralend om haar gekyk na haar medereisigers.

Daar was baie min mense – 'n fyn vroujie aan die punt van die trein, met 'n baba en vier ander kinders, 'n jong meisie aan die ander kant met 'n bleek, mooi gesig, 'n sonverbrande seuntjie drie sitplekke voor in 'n kakie-uniform, 'n baie mooi, ou dame in 'n robbevel jas voor hom, en 'n skraal jong man met 'n bril oorkant hulle.

“’n Predikant,” weerspieël tant Cyrilla, wat begin klassifiseer, “wat ’n beter manier om vir ander mense te sorg; eers die siel en dan die liggaam; en daardie vrou in die robbevel is ontevrede en kwaad oor iets – het dalk te vroeg opgestaan om die trein te haal; en daardie jong ou moet een van die seuns wees wat nie lank uit die hospitaal is nie.

Daardie vrou se kinders lyk asof hulle nie 'n maaltyd geniet het vandat hulle gebore is nie; en as daardie meisie oorkant my 'n ma het, wil ek graag weet hoe 'n vrou, haar dogter in hierdie weer in sulke klere van die huis af weg te laat gaan.”

Lucy Rose wonder net ongemaklik wat die ander mense van tannie Cyrilla se mandjie dink. Hulle het verwag om Pembroke daardie nag te bereik, maar soos die dag aangestap het, het die storm erger geword. Twee keer moes die trein stilhou terwyl die treinhante dit uitgegrawe het. Die derde keer kon dit nie aangaan nie. Dit was skemer toe die kondukteur deur die trein kom, en die vrae van die angstige passasiers bruusk geantwoord het.

“n Lekker uitkyk vir Kersfees - nee, onmoontlik om verder aan te gaan of terug te gaan – die spoor is versper vir kilometers - wat is dit, mevrou? – nee, geen stasie naby nie – bos vir kilometers. Ons is hier vir die nag. Hierdie storms van die afgelope tyd het onheil met alles gespeel.”

“Goeie genugtig,” het Lucy Rose gekreun.

Tannie Cyrilla het selftevrede na haar mandjie gekyk.

"Ons sal in elk geval nie honger ly nie," het sy gesê.

Die bleek, mooi meisie het onverskillig gelyk. Die vrou met die robbevel het meer kwaad as ooit tevore gelyk. Die seun in die kakie klere het gesê: "Net my geluk," en twee van die kinders het begin huil.

Tannie Cyrilla het 'n paar appels en gestrepte lekkergoed stokkies uit haar mandjie geneem en dit na hulle geneem. Sy het die oudste in haar ruim skoot gelig en hulle het hulle gou om haar gehad, laggend en tevrede. Die res van die reisigers het na die hoek beweeg en in gesprek gedryf.

Die seun in die kakie klere het gesê dit is tog hard om nie vir Kersfees by die huis te wees nie.

“Ek was drie maande gelede in Suid-Afrika invalideer, en ek is sedertdien in die hospitaal op Netley. Ek het Halifax drie dae gelede bereik en ek het my ouers 'n telegraaf gestuur dat ek my Kersefees saam met hulle sal eet, en om 'n ekstra groot kalkoen te kry omdat ek verlede jaar nie gehad het nie. Hulle sal erg teleurgesteld wees.”

Hy het ook teleurgesteld gelyk. Een kakeemou het leeg langs sy sy gehang. Tannie Cyrilla het vir hom 'n appel gegee.

“Ons was almal op pad na Oupa toe vir Kersfees,” het die klein ma se oudste seuntjie droewig gesê. “Ons was nog nooit voorheen daar nie, en dit is net te erg.”

Hy het gelyk of hy wou huil maar het gedink dis beter as hy nie huil nie en het 'n mond vol lekkergoed afgebyt.

“Sal daar 'n Kersvader op die trein wees?” het sy kleinsus tranerig geëis. “Jack sê daar sal nie.”

“Ek dink hy sal jou vind,” het tant Cyrilla gerusstellend gesê.

Die bleek, mooi meisie het gekom en die baba by die beproefde ma gevat. "Wat 'n dierbare kêrel," het sy sag gesê.

"Gaan jy ook huis toe vir Kersfees?" het tannie Cyrilla gevra.

Die meisie het haar kop geskud. "Ek het geen huis nie. Ek is tans net 'n winkelmeisie sonder werk, en ek gaan Pembroke toe om werk te soek."

Tannie Cyrilla het in haar mandjie geloer en haar boks room lekkergoed uitgehaal. “Ek dink ons kan net sowel onself geniet. Kom ons eet alles op en kuier lekker. Miskien kom ons die oggend by Pembroke aan.”

Die groepie groei vrolik terwyl hulle peusel, en selfs die bleek meisie het opgehelder. Die klein ma het vir tant Cyrilla haar storie vertel. Sy was lank vervreem van haar familie, wat nie saamstem nie met haar huwelik nie. Haar man het die vorige somer gesterf en haar in swak omstandighede gelaat.

“Pa het verlede week vir my geskryf en my gevra om gedane sake te laat gaan en dat ek huis toe moet gaan vir Kersfees. Ek was so bly. En die kinders se harte was daarop gevestig. Dit lyk sleg dat ons nie daar kan uitkom nie. Ek moet die oggend ná Kersfees weer by die werk wees.”

Die seun met die kakie het weer opgekom en die lekkergoed gedeel. Hy het vermaaklike stories vertel van veldtogte in Suid-Afrika. Die predikant het ook gekom en geluister, en selfs die dame met die robbevel het haar kop oor haar skouer gedraai.

Een vir een het die kinders aan die slaap geraak, een op tannie
Cyrilla se skoot en een op Lucy Rose se skoot, en twee op die
sitplek. Tannie Cyrilla en die vaal meisie het die ma gehelp om
vir hulle beddens op te maak. Die predikant het sy oorjas
gegee en die dame met die robbevel het met 'n tjalie na vore
gekom.

"Dit sal vir die baba deug," het sy gesê. "Ons moet 'n paar Kers geskenke vir hierdie jongmense bymekaar maak," het die seun met die kakie klere gesê, "kom ons hang hulle kerskouse teen die muur en maak hulle vol goed soveel as wat ons kan. Ek het niks aan my nie, behalwe vir geld en 'n knipmes. Ek sal die geld deel en die seun kan die mes kry."

"Ek het ook niks anders as geld nie," het die dame met die robvel spyt gesê. Tannie Cyrilla kyk vlugtig na die klein ma. Sy het met haar kop teen die rugleuning aan die slaap geraak.

“Ek het 'n mandjie daar” het tant Cyrilla gesê “en ek het 'n paar geskenke wat ek vir my nefie se kinders wou gegee het. Ek gaan dit vir hierdie kinders gee. Wat die geld betref, ek dink die ma is die een waarna dit moet gaan. Sy het vir my haar storie vertel, en dit is 'n jammerlike een. Kom ons maak 'n klein doel onder ons vir 'n Kersgeskenk.”

Die idee het guns ontvang. Die seun met die kakie klere het sy pet aangegee en almal het bygedra. Die dame met die robbevel het 'n opgefrommelde briefie ingesit. Toe tant Cyrilla dit regruk, sien sy dis 'n twintig dollar.

Intussen het Lucy Rose die mandjie gebring. Sy het vir tant Cyrilla geglimlag terwyl sy dit in die gang af gedra het en tant Cyrilla het terug geglimlag. Lucy Rose het nog nooit vantevore uit haar eie aan daardie mandjie geraak nie.

Ray se boot is na Jacky toe, en Daisy se pop na sy ouer suster, die tweeling se kant sakdoeke vir die baba. Toe is die kerskouse opgevul met oliebolle en jelliekoekies en die geld is in 'n koevert gesit en aan die klein ma se baadjie vasgespeld.

Tannie Cyrilla sit haar hand oor die dame se kinder handskoen.

"So het myne ook," het sy gesê. Toe glimlag die twee vroue teer vir mekaar. Daarna het hulle gerus van hul arbeid en almal het wat tant Cyrilla genoem het 'n "ligte maaltyd" van toebroodjies en pondkoek gehad. Die seun met die kakie klere het gesê hy het niks so lekker geproe sedert hy die huis verlaat het nie. "Hulle het nie vir ons pondkoek in Suid-Afrika gegee nie," het hy gesê.

Toe die oggend aanbreek, was die storm nog woedend. Die kinders het wakker geword en woes gegaan van genot oor hul kerskouse.

Die klein ma het haar koevert gekry en probeer om dankie te sê en het in trane uitgebreek en niemand het geweet wat om te sê of wat om te doen nie, toe het die kondukteur gelukkig inkom en 'n afleiding gemaak deur vir hulle te sê dat hulle net sowel gereed kan maak om Kersfees op die trein deur te bring.

“Dit is ernstig,” het die seun met die kakie klere gesê, “as jy in ag neem dat ons geen voorraad het nie. Gee nie om vir myself nie, ek is gewoond aan halwe rantsoene of geen rantsoene. Maar hierdie kinders gaan ’n verskriklike eetlus hê.”

Net daar staan tant Cyrilla op na die geleentheid. "Ek het 'n paar nood rantsoene hier," het sy aangekondig. "Daar is genoeg vir almal en ons sal ons Kersete eet, alhoewel dit 'n koue een sal wees. Maar eers ontbyt. Daar is 'n toebroodjie vir elkeen van ons en ons moet opvul wat oor is van die koekies en oliebolle en die res bêre vir 'n goeie maaltyd met aandete. Die enigste ding is, ek het nie brood nie."

"Ek het 'n boks beskuitjies," het die klein ma gretig gesê.

Niemand in daardie kar sal ooit daardie Kersfees vergeet nie. Om mee te begin het hulle na ontbyt gehad en konsert gehou. Die seun met die kakie het twee voordragte gegee, drie liedjies gesing en 'n fluitende solo gegee. Lucy Rose het drie voordragte gegee en die predikant 'n komiese voorlesing. Die vaal winkelmeisie het twee liedjies gesing. Daar is ooreengekom dat die seun met die kakie klere se fluitsolo die beste nommer was, en tant Cyrilla het hom die ruiker van ewighede 'n beloning van verdienste gegee.

Toe kom die kondukteur in met die vrolike nuus dat die storm amper verby is en hy dink die spoor sal oor 'n paar ure skoon gemaak word.

"As ons by die volgende stasie kan uitkom, sal ons reg wees," het hy gesê. "Die tak sluit daar by die hooflyn aan en die spore sal duidelik wees."

Die middag het hulle aandete geëet. Die trein hande is genooi om dit te deel. Die predikant het die hoender met die remmanse mes uitgekerf en die seun met die kakie klere het die tong en die maalvleis pasteie opgesny, terwyl die dame met die robbevel die framboos asyn met water gemeng het. Stukkies papier het as borde gedien.

Die trein het 'n paar glase voorsien, 'n tande beker is ontdek en aan die kinders gegee, tant Cyrilla en Lucy Rose en die dame met die robbevel het uit die gegradueerde medisyne glas gedrink, die winkelmeisie en die klein ma het een van die leë bottels gedrink en die seun met die kakie klere, die minister en die treinmanne het uit die ander bottel gedrink.

Almal het verklaar dat hulle nog nooit 'n maaltyd meer in hul lewe geniet het nie. Dit was beslis 'n vrolike een, en tannie Cyrilla se kosmaak is nooit meer as dit waardeer nie; inderdaad, die bene van die hoender en die pot met konfyt was al wat oorgebly het. Hulle kon nie die ingelegde vrugte eet nie, want hulle het geen lepels gehad nie, so tannie Cyrilla het dit vir die klein ma gegee.

Toe alles verby was, is 'n hartlike dankbetuiging aan tannie Cyrilla en haar mandjie oorgedra. Die dame met die robvel wou weet hoe sy haar pond koek maak, en die seun met die kakie klere het gevra vir haar resepte vir jelliekoekies.

En toe twee ure later het die kondukteurs inkom en gesê dat die sneeploeë oor die weg gekom het en hulle gaan binnekort voort gaan, hulle almal het gewonder of dit regtig minder as vier-en-twintig ure kan wees sedert hulle ontmoeting.

"Ek voel asof ek my hele lewe lank saam met jou 'n veldtog gevoer het," het die seun met die kakie klere gesê.

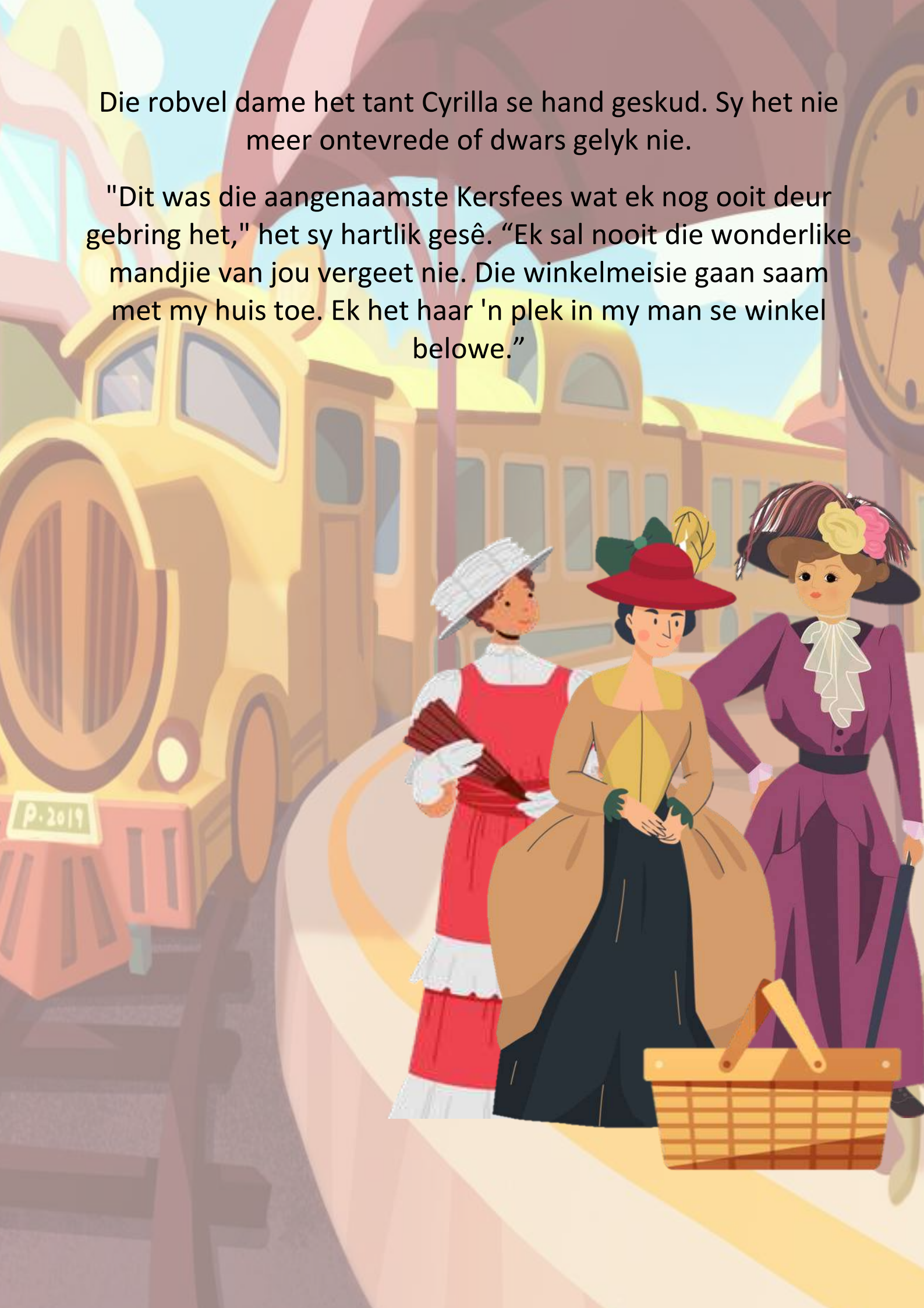

By die volgende stasie het hulle almal op hul eie paaie
gegaan. Die klein ma en die kinders moes die volgende trein
terug huis toe vat. Die predikant het daar gebly, en die seun
met die kakie klere en die dame met die robvel het 'n ander
trein geneem.

Die robvel dame het tant Cyrilla se hand geskud. Sy het nie meer ontevrede of dwars gelyk nie.

"Dit was die aangenaamste Kersfees wat ek nog ooit deur gebring het," het sy hartlik gesê. "Ek sal nooit die wonderlike mandjie van jou vergeet nie. Die winkelmeisie gaan saam met my huis toe. Ek het haar 'n plek in my man se winkel belowe."

Toe tannie Cyrilla en Lucy Rose, Pembroke bereik, was daar niemand nie. Dit was nie ver van die stasie af om na Edward se huis te stap nie en tannie Cyrilla het gekies om te loop.

Toe tannie Cyrilla en Lucy Rose Pembroke bereik, was daar niemand nie. Dit was nie ver van die stasie af om na Edward se huis te stap nie en tannie Cyrilla het gekies om te loop. "Ek sal die mandjie dra," het Lucy Rose gesê.

Tannie Cyrilla het dit met 'n glimlag prysgegee. Lucy Rose het ook glimlag. "Dit is 'n geseënde ou mandjie," het Lucy Rose gesê, "en ek is mal daaroor. Vergeet asseblief al die simpel goed wat ek ooit daaroor gesê het, tannie Cyrilla."

THINK

DIGITAL ACADEMY